

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO UPRAVE

Nacrt Prijedloga zakona br. _____

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZBORU ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT IZ
REPUBLIKE HRVATSKE, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2014.

**PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O IZBORU ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT IZ REPUBLIKE HRVATSKE,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 144. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TRABAJU UREDITI
ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ DONOŠENJA ZAKONA
PROISTEĆI**

Zakonom o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10., 23/13. i 143/13., u daljnjem tekstu: Zakon) određena su tijela za provedbu izbora članova u Europski parlament i to: Državno izborno povjerenstvo, županijska izborna povjerenstva i gradsko izorno povjerenstvo Grada Zagreba, općinska i gradska izborna povjerenstva i birački odbori. Zakonom je propisan sastav i broj članov izbornih povjerenstava i biračkih odbora, način njihovog imenovanja i nadležnosti.

Prema Zakonu, birački odbori izravno provode glasovanje birača na biračkim mjestima te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja, a sastoje se od 10 članova. Člankom 36. stavkom 2. Zakona propisano je da birački odbor čine predsjednik i četiri člana, te njihovi zamjenici te da po dva člana i njihove zamjenike određuje većinska politička stranka, odnosno političke stranke, a po dva člana i njihove zamjenike oporbena politička stranka, odnosno političke stranke, sukladno stranačkom sastavu tekućeg saziva Hrvatskoga sabora.

Temeljem prijedloga Državnog izbornog povjerenstva, Prijedlogom ovog Zakona predlaže se smanjenje broja članova biračkih odbora sa deset na šest. Prijedlog se temelji na činjenici da izborni zakoni u Republici Hrvatskoj propisuju šest ili deset članova biračkih odbora, ovisno o složenosti izbornog postupka i angažmanu članova biračkih odbora u radu samog odbora. U izbornim/referenduskim postupcima u kojima se glasuje na samo jednom glasačkom listiću (npr. izbori za Predsjednika Republike Hrvatske, državni, lokalni, savjetodavni referendum) propisan broj članova biračkog odbora je šest, dok je u izbornim postupcima u kojima se glasuje na više od jednog glasačkog listića (npr. izbori za zastupnike u Hrvatski sabor i lokalni izbori), propisan broj članova biračkog odbora je deset. Kako se u izborima za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske glasuje na jednom glasačkom listiću, predlaže se smanjenje broja članova biračkih odbora sa deset na šest, čime neće biti dovedena u pitanje kvaliteta rada biračkih odbora. Predloženim izmjenama zakona ne mijenja se sam izborni postupak.

Predloženim smanjenjem broja članova biračkih odbora ostvariti će se i značajne uštede u državnom proračunu. Imajući u vidu broj biračkih odbora na biračkim mjestima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu (6.794 na posljednje održanom državnom referendumu u prosincu 2013.),

te smanjenje sa deset na šest članova u svakom biračkom odboru i predviđenu naknadu od 300,00 kuna neto za člana biračkog odbora, ostvariti će se ušteda od cca 13.200.000,00 kuna, pri svakoj provedbi izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

Prijedlogom zakona se također predlaže utvrditi da se općinska i gradska izborna povjerenstva imenuju na način da svako općinsko, odnosno gradsko izborna povjerenstvo ima najmanje 10 biračkih mjesta na području svoje nadležnosti.

Zakon je, između ostalog, uredio pitanje nespojivosti dužnosti člana u Europskom parlamentu i prestanak mandata članova bez odredbe koja bi se odnosila na mogućnost pokretanja postupka za ukidanje imuniteta člana.

Kako je odredbom članka 7. Poslovnika Europskog parlamenta propisano da svaki zahtjev za ukidanje imuniteta zastupnika upućuje nadležno tijelo države članice predsjedniku Europskog Parlamenta, ovim Prijedlogom zakona bilo je potrebno odrediti nadležna tijela za podnošenje zahtjeva za ukidanje imuniteta člana u Europskom parlamentu.

Obzirom da iz odredbe Poslovnika Europskog parlamenta jasno proizlazi kako je navedeno pitanje ostavljeno u nadležnosti uređivanja domaćeg zakonodavstva, a imajući u vidu uređenja predmetnog pitanja u ostalim zemljama članicama Europske unije, kao i Poslovníkom Hrvatskog sabora za slučaj ukidanja imuniteta zastupnicima u Hrvatskom saboru, ovim Prijedlogom je predloženo da ovlaštena tijela za podnošenje zahtjeva za ukidanje imuniteta člana budu nadležni sud i državno odvjetništvo.

To su ujedno osnovna pitanja koja se predlaže urediti ovim Prijedlogom zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

IV. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE OVOGA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine broj 81/2013.) predlaže se ovaj zakon donijeti po hitnom postupku, kako bi se ovaj Zakon mogao primijeniti na predstojeći izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, koji će se održati u svibnju ove godine, a time i osigurati uštede u državnom proračunu.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Uz Prijedlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, prilaže se tekst odredbi Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10., 23/13. i 143/13.) koje se mijenjaju odnosno dopunjuju.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORU ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Zakonu o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10., 23/13. i 143/13.) iza članka 13. dodaje se naslov i članak 13a. koji glase:

„PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA UKIDANJE IMUNITETA ČLANA

članak 13a.

Zahtjev za ukidanje imuniteta člana Europskog parlamenta, predsjedniku Europskog parlamenta mogu podnijeti nadležni sud, odnosno državno odvjetništvo.“.

Članak 2.

Članak 28. mijenja se i glasi:

„Tijela za provedbu izbora članova u Europski parlament su Državno izborno povjerenstvo, županijska izborna povjerenstva i Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba, općinska i gradska izborna povjerenstva i birački odbori.

Općinska i gradska izborna povjerenstva mogu se imenovati u istom stalnom sastavu za provedbu izbora u više općina i gradova, na prijedlog Državnog izbornog povjerenstva.

Općinska i gradska izborna povjerenstva imenuju se na način da svako općinsko, odnosno gradsko izborno povjerenstvo ima najmanje 10 biračkih mjesta na području svoje nadležnosti.

Članovi izbornih povjerenstava i biračkih odbora, kao i njihovi zamjenici imaju pravo na naknadu za svoj rad.

Visinu naknade iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje Državno izborno povjerenstvo.“.

Članak 3.

U članku 36. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Birački odbor čine predsjednik, zamjenik predsjednika i četiri člana. Po dva člana određuje većinska politička stranka, odnosno političke stranke, a po dva člana oporbena politička stranka, odnosno političke stranke, sukladno stranačkom sastavu tekućeg saziva Hrvatskoga sabora.“.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom odredbom uređuje se podnošenje zahtjeva za ukidanje imuniteta člana u Europskom parlamentu sukladno odredbi Poslovnika Europskog parlamenta kojom je određeno kako svaki zahtjev za ukidanje imuniteta člana upućuje nadležno tijelo države članice predsjedniku Europskog parlamenta. U slučaju kada kao ovlaštenu tužitelj nastupa oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj, zahtjev podnosi sud pred kojim su podnijeli tužbu. Opseg imuniteta člana Europskog parlamenta određen je Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, Protokolom (br.7) o povlasticama i imunitetima Europske unije, kojim je u članku 9. (bivši članak 10) propisano:

„Tijekom zasjedanja Europskog parlamenta njegovi članovi uživaju:

- (a) na državnom području svoje države, imunitet priznat članovima parlamenta te države;
- (b) na državnom području bilo koje druge države članice, imunitet od svake mjere

zadržavanja i od sudskih postupaka.

Na isti se način imunitet primjenjuje na članove tijekom putovanja do mjesta ili iz mjesta sastajanja Europskog parlamenta.

Ako je član zatečen u počinjenju kaznenog djela, nije moguće pozivanje na imunitet te u tom slučaju Europski parlament može ostvariti svoje pravo na ukidanje imuniteta jednom od svojih članova.“

Uz članak 2.

Ovom odredbom se u članku 28. Zakona utvrđuje da se općinska i gradska izborna povjerenstva imenuju na način da svako općinsko, odnosno gradsko izborna povjerenstvo ima najmanje 10 biračkih mjesta na području svoje nadležnosti. Ujedno se članak 28. mijenja u cijelosti radi nomotehničkog uređivanja teksta.

Uz članak 3.

Ovom odredbom utvrđuje se broj članova biračkog odbora te se umjesto dosadašnjeg rješenja prema kojem birački odbor čine predsjednik i četiri člana te njihovi zamjenici, predlaže utvrditi da birački odbor čine predsjednik, zamjenik predsjednika i četiri člana, čime se ukupan broj članova biračkog odbora smanjuje sa dosadašnjih deset članova na šest članova.

Uz članak 4.

Ovom odredbom utvrđuje se stupanje na snagu ovoga Zakona prvoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, radi potrebe hitnosti izmjene zakona obzirom da od dana raspisivanja izbora pa do dana izbora za članove u Europski parlament mora proteći najmanje 60 dana. Ranijim stupanjem na snagu omogućava se Predsjedniku Republike da pravodobno donese odluku o raspisivanju izbora i da se istovremeno osigura primjena ovoga zakona na predstojeći izbor članova u Europski Parlament iz Republike Hrvatske, koji će se održati u svibnju ove godine.

Tekst odredbi Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 92/10., 23/13. i 143/13.) koje se mijenjaju i dopunjuju:

Članak 28.

Tijela za provedbu izbora članova u Europski parlament su:

Državno izborno povjerenstvo, županijska izborna povjerenstva i Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba, općinska i gradska izborna povjerenstva i birački odbori.

Općinska i gradska izborna povjerenstva mogu se imenovati u istom stalnom sastavu za provedbu izbora u više općina i gradova, na prijedlog Državnog izbornog povjerenstva.

Članovi izbornih povjerenstava i biračkih odbora, kao i njihovi zamjenici imaju pravo na naknadu za svoj rad.

Visinu naknade iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje Državno izborno povjerenstvo.

Članak 36.

Birački odbori izravno provode glasovanje birača na biračkim mjestima te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja.

Birački odbor čine predsjednik i četiri člana, te njihovi zamjenici. Po dva člana i njihove zamjenike određuje većinska politička stranka, odnosno političke stranke, a po dva člana i njihove zamjenike oporbena politička stranka, odnosno političke stranke, sukladno stranačkom sastavu tekućeg saziva Hrvatskoga sabora.

Političke stranke dužne su odrediti članove pojedinih biračkih odbora i dostaviti njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima najkasnije 18 dana prije dana održavanja izbora. Ne odrede li ih, odnosno ne dostave li njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima, ova izborna povjerenstva samostalno će odrediti članove biračkih odbora.

Ako se pojedine grupacije ne mogu dogovoriti o rasporedu svojih predstavnika u biračke odbore, njihov raspored odredit će nadležno izborno povjerenstvo ždrijebom na način da će predstavnike stranaka tako rasporediti da pojedina stranka bude zastupljena u najvećem mogućem broju biračkih odbora s obzirom na ukupni broj svojih predstavnika.

Predsjednik biračkog odbora i njegov zamjenik ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke, a po mogućnosti trebaju biti pravne struke.

Biračke odbore za sva biračka mjesta, sukladno odredbama stavka 3. 4. i 5. ovoga članka, imenuju županijska izborna povjerenstva, odnosno Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba nadležna prema odredbama ovoga Zakona, najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.